LI-BJØRK A/S PÅ WEB

http://www.libjork.no

System- og driftsdokumentasjon

HØGSKOLEN I NORD-TRØNDELAG

Avdeling for samfunn, næring og natur

Studentoppgave

SY 241 Elektronisk Publisering

Prosjektrapport 2002

Innholdsfortegnelse

1 FORMÅL OG BRUKSOMRÅDE 2

2 LOVER OG AVTALER 3

2.1 SAMARBEIDSAVTALE 3
2.2 AVTALE MED SERVERLEVERANDØR 3

3 NETTSTEDSBESKRIVELSE 4

3.1 FYSISK SITE MAP 4
3.1.1 Strukturkart for nettstedet Li-Bjørk A/S 4
3.2 STRUKTUREN PÅ NETTSTEDET 5
3.3 REDIGERING AV WEBOMRÅDET 6
3.3.1 Slik åpner du en Web-side 6
3.3.2 Lagre arbeidet i Macromedia Dreamweaver 7
3.3.3 Utforming / redigering av websider 8
3.4 REDIGERING AV STILARK 10
3.4.1 Koble stilark opp mot HTML-fil 10
3.4.2 Hvordan angi en stilregel 11
3.4.3 Slik redigerer du fontene til stilarket 12
3.5 LAGE LENKER TIL WEBSIDEN 14
3.5.1 Slik setter du inn en link ved å bruke Adobe ImageReady 3.0 14
3.6 FUNKSJONALITET 19
3.6.1 Hva er PHP ? 19
3.6.2 Formen på et PHP program. 19
3.7 PHP-SCRIPT SOM BENYTTES PÅ NETTSTEDET 20
3.7.1 Zoom Website Search Engine 20
3.7.2 Send bestilling 20
3.7.3 Send mail 21
3.7.4 PhpWebEd 22
3.8 JAVASCRIPT 24
3.9 FORMEN PÅ ET JAVASCRIPT 24
3.10 JAVASCRIPT SOM BENYTTES PÅ NETTSTEDET 25
3.10.1 Dag & Dato 25
3.10.2 Lukk vindu 25

4 SIKKERHET 26

5 TEKNISKE FORHOLD 27

6 STANDARDER 28

6.1 STILARK 28
6.2 WEBSIDER 29
6.3 MAPPESTRUKTUR 32

7 RUTINER FOR FORVALTNING AV NETTSTEDET 33

7.1 SIKKERHETSKOPIERINGSRUTINER 33
7.2 RUTINER FOR OPPDATERING AV NETTSTEDET 33

8 VEDLEGG 34

1 FORMÅL OG BRUKSOMRÅDE

Nettstedet ”libjork.no” er utviklet for at Li-Bjørk A/S, skal kunne presentere informasjon om sin bedrift og sine produkter på nett. Gjennom dette nettstedet vil bedriften lettere nå ut med informasjon til eksisterende og potensielle nye kunder. Nettstedet er tenkt å bidra til å øke kunnskapen om bedriften og deres produkter i markedet.

Denne system og vedlikeholds dokumentasjonen er ment som en brukermanual, for de som skal vedlikeholde og eventuelt videreutvikle nettstedet.

2 LOVER OG AVTALER

2.1 SAMARBEIDSAVTALE

Det er inngått en muntlig samarbeidsavtale mellom bedriften Li-Bjørk A/S og prosjektgruppa. Avtalen gir Li-Bjørk A/S alle rettigheter til det produktet som prosjektgruppa utvikler i løpet av prosjektperioden (01.01.2002 – 08.05.2002). Prosjektgruppa kan ikke etter prosjekt-periodens utløp holdes ansvarlig for vedlikehold, oppdateringer, etc., uten at nærmere avtale om dette inngåes.

2.2 AVTALE MED SERVERLEVERANDØR

Prosjektgruppa har på vegne av Li-Bjørk A/S inngått en avtale med Aasterud WebCom. Avtalen regulerer leie av webhotell hos nevnte leverandør.

3 NETTSTEDSBESKRIVELSE

3.1 FYSISK SITE MAP

Filstrukturen på serveren er forsøkt å bygget opp etter en så fornuftig måte som mulig. Bakgrunnen for dette er at det skal være enkelt å forstå oppbyggigen av den fysiske filstrukturen for andre som skal drive med oppdateringer av nettstedet.

3.1.1 STRUKTURKART FOR NETTSTEDET LI-BJØRK A/S

Figur 3.1 viser oppbyggingen av nettstedet libjork.no. Hovedsiden er index.php med syv underliggende hovedkategorier. Hver hovedkategori er linket opp mot hverandre. Dette er en enkel og oversiktlig navigasjonsstruktur, hvor det er lett for brukeren navigere innen nettstedet.
Under hovedkategorien ”Produkter”, finner vi en rekke undersider hvor bedriftens ulike produkter presenteres.

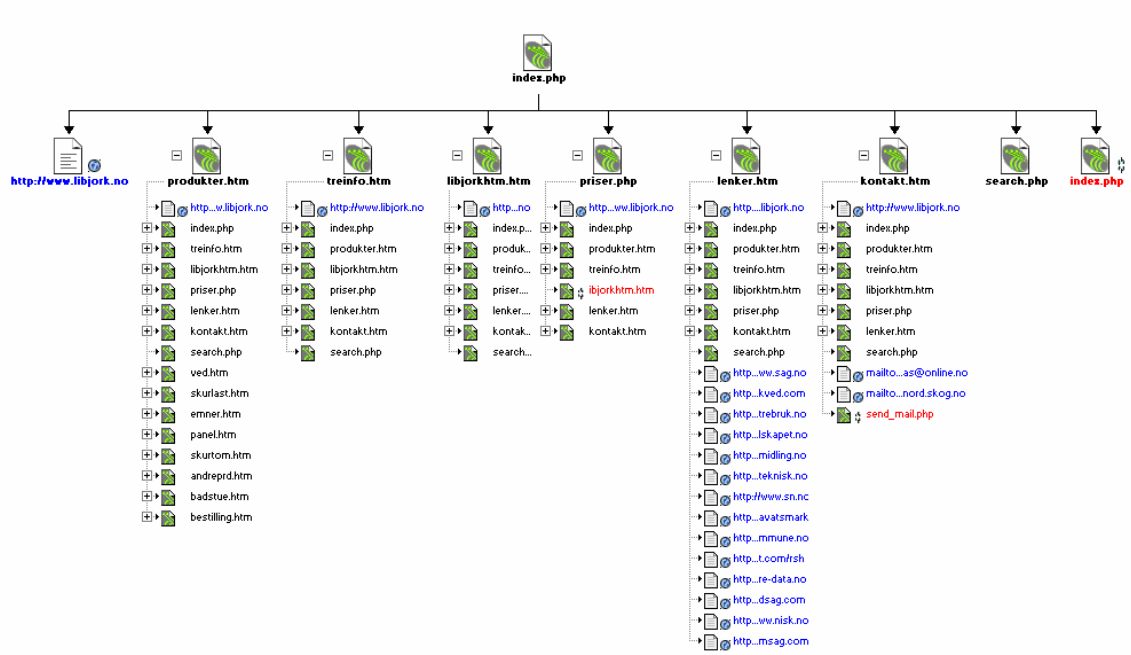

Figur 3.1 Strukturkart

Alle sidene med nettadresser som peker ut av nettstedet, er i figuren markert med blå tekst. Under hovedkategorien ”Lenker” ser vi alle lenkene som peker ut av nettstedet. Disse lenkene åpnes i egne vinduer i nettleseren.

3.2 STRUKTUREN PÅ NETTSTEDET

Vi brukte en rekke tabeller for å bygge opp nettstedet. Hovedmenyen ble lagt i en tabell som er plassert helt øverst på siden. Denne tabellen ble automatisk generert av Adobe ImageReady.

For å få litt mer luft mellom toppen og tabellen til hovedmenyen, har vi latt venstre- og topp marg fått en størrelse på 8 pixler. Tabellen for venstre margen har fått en fast størrelse på 125 pixler. Bunnmargen er plassert i en tabell som har fått en størrelse på 13 pixler. Den vertikale stripen helt til høyre har også fått en fast verdi på 4 pixler. Figuren under viser hvordan de ulike tabellene er satt sammen til en webside. De fleste bildene som er knyttet til nettstedet er beskjært (slicet) ved hjelp av Adobe ImageReady. Dette for å gjøre nedlastingen av sidene raskere. Disse bildene blir da plassert i tabeller. Disse tabellene med bilder er da plassert i de ulike cellene til tabellen for tekstfeltet.

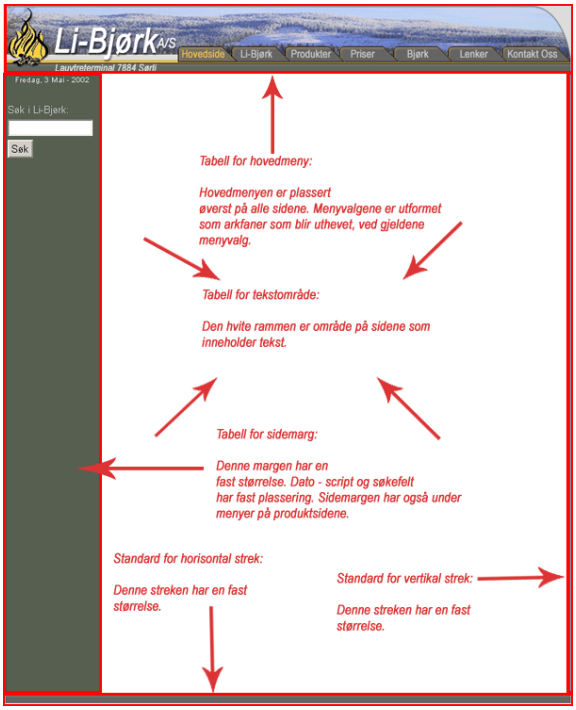

Figur 3.2 Viser hvordan de ulike tabellen er satt sammen til en webside.

3.3 REDIGERING AV WEBOMRÅDET

For å åpne et Web-område for en side, benytter man "File-meny" i Dreamweaver. Her vil du finne alt av bilder og grafikk i ulike underkataloger, som er benyttet på sidene. Det er i disse underkatalogene man skal legge til nye bilder eller grafikk.

3.3.1 SLIK ÅPNER DU EN WEB-SIDE

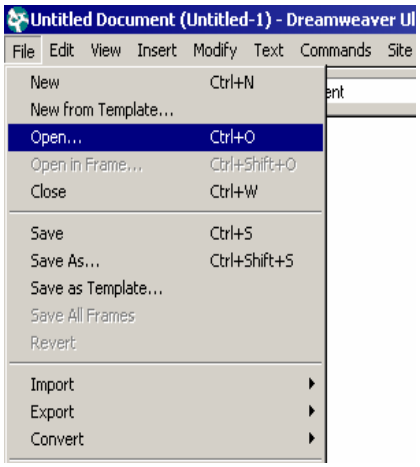

Figur 3.3 Åpne en Webside.

Klikk på "File/Fil" på hovedmenyen og deretter "Open /Åpne".
Velg riktig stasjonsbokstav, dvs. hvor sidene er lagret.

Velg hvilken HTML-side som skal åpnes. Velg deretter "Åpne" - knappen i fra dialogboksen.

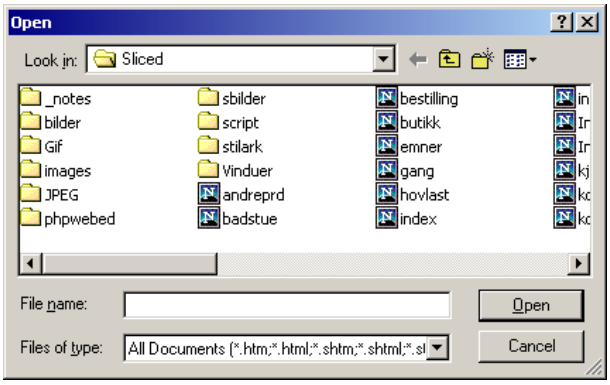

Figur 3.4 Åpne-dialogboks.

3.3.2 LAGRE ARBEIDET I MACROMEDIA DREAMWEAVER

Hvis du vil lagre endringer du har gjort i et eksisterende webside eller arbeidet du har gjort i et nytt dokument, må du lagre websiden.

Slik lagrer du endringer i en eksisterende webside

Velg "Save/Lagre" i fra File-menyen.

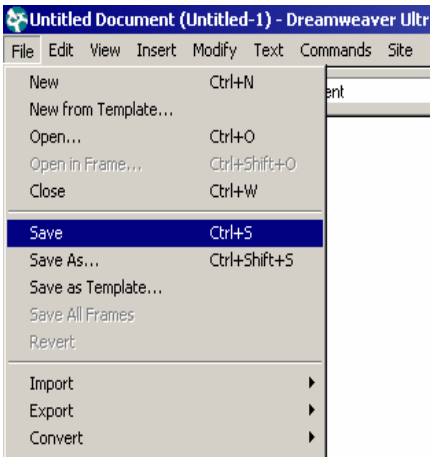

Figur 3.5 Lagre endringer for Webside.

Slik lagrer du en ny webside

Velg "Save As/Lagre som" i fra File-menyen

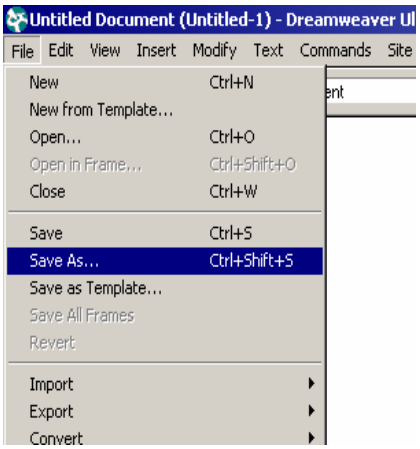

Figur 3.6 Lagre en ny Webside.

Skriv inn et navn i boksen ”File_name/Fil_navn”. NB! Her er det viktig å skrive inn et nytt og ikke eksisterende navn, slik at du ikke skriver over en side med samme filnavn.

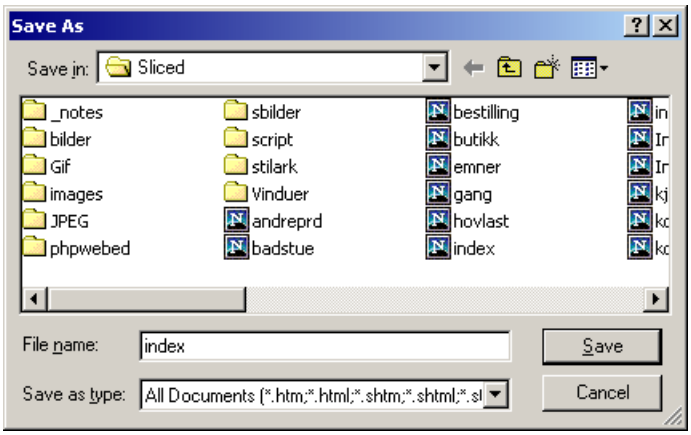

Figur 3.7 Lagre-dialogboks.

Dersom du vil endre filtype, klikker du på pilen/nedtrekkslista ved siden av "Filtype", og velger en annen filtype du vil bruke.
(Vær oppmerksom på at man benytter filtypene
"htm" eller"html" for websider.)

Velg lagre ved å trykke på ”Save”-knappen.
(Her er det viktig at man lagrer endringene/nye sidene
i den riktige mappen).

3.3.3 UTFORMING / REDIGERING AV WEBSIDER

Sidene er bygget opp på en slik måte at det skal være enkelt å endre teksten eller sette inn nye bilder. Sidene er bygget opp av en rekke tabeller. Tekst kan editeres ved å legge ny tekst inn i de cellene som er beregnet for dette i tabellen.

Slik går du fram for å redigere tekst ved bruk av tabeller i Macromedia Dreamweaver

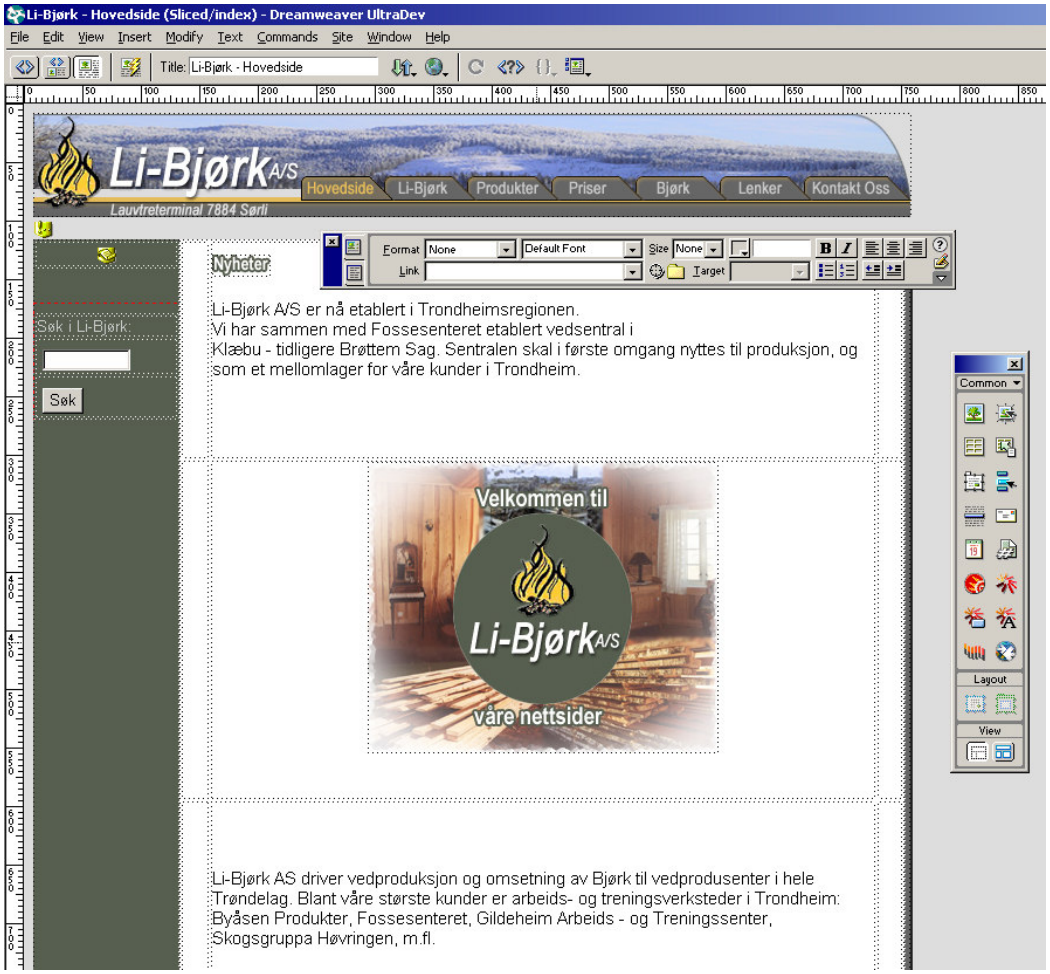

Figur 3.8 Redigering av tekst – med bruk av tabell.

Åpne Dreamweaver og åpne den siden du ønsker å gjøre endringer på.
(Se over for hvordan man åpner en webside i Dreamweaver).

Sett inn ny tekst i den cellen du ønsker at teksten skal plasseres.

NB! Bredden på tabellen følger en bestemt standard som ikke bør endres. Det er også viktig at man ikke setter inn noe ny tekst direkte inn i den øverste cellen i tekstområdet, for hovedsiden (index.php).
Denne siden redigeres ved oppdateringsfunksjonen. Samme gjelder for siden priser.php.

For å sette inn riktige fonter og størrelser på teksten, må man knytte teksten til et stilark. Dette gjøres ved at man trykker på *Window --> CSS Styles*.
En får da opp *CSS Styles* palletten som vist under.

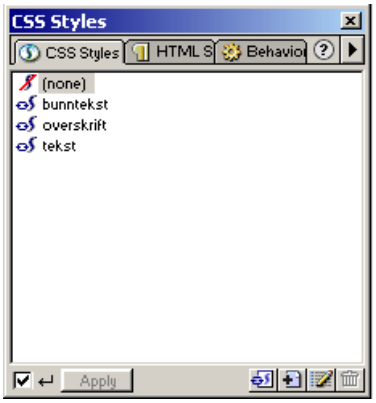

Figur 3.9 CSS-Styles palletten i Dreamweaver.

Først merkes den nye teksten, deretter velger man tekst i fra *CSS-Styles* palletten, dersom den aktuelle teksten man setter inn er en brødtekst. En velger da overskrift fra *CSS-Styles* palletten, dersom man setter inn en ny overskrift osv.

3.4 REDIGERING AV STILARK

Dette nettstedet benytter seg av stilark. Stilarkene blir benyttet til å definere skrifttype og skriftstørrelse. Utseendet og funksjonen til alle hyperlinker er også definert i stilarket.

3.4.1 KOBLE STILARK OPP MOT HTML-FIL

Koblingen av stilark og HTML-dokumenter kan gjøres på tre ulike måter. Vi har eksterne stilark, interne stilark og inline styles. Vi har valgt å benytte eksterne stilark. Eksterne stilark er bra å bruke når en stil skal gjelde for mange sider. Ved nettsteder hvor man ønsker å ha et felles utseende på siden, og det kanskje er mange forskjellige personer som jobber med siden, er eksterne stilark en god løsning. Man kan da ved å redigere det eksterne stilarket, forandre utseende på alle de sidene som er lenket opp mot stilarket.

Et eksternt stilark kobles opp mot et HTML-dokument, ved å skrive inn følgende linje med kode i HEAD seksjonen av HTML-dokumentet.

```
<link rel="stylesheet" href="stilark/stilark.css" type="text/css">
```

Dette eksemplet er fra nettstedet, og forteller oss at denne siden er linket opp mot CSS-fila ”stilark.css” som befinner seg i mappa ”stilark”.

3.4.2 HVORDAN ANGI EN STILREGEL

Vi vil her gjennomgå hvordan man angir og redigerer en stilregel.

En stilregel består av to deler :

- Selektor, som forteller hvor stilregelen gjelder
- Deklarasjonsliste, som forteller hvordan formateringen skal være

Generelt:
selektor {egenskap:verdi; egenskap:verdi;….}

Eksempel fra stilark.css :
.tekst { font-family: Arial, Tahoma, Verdana; font-size: 14px}

Her har vi definert en klasse som heter tekst. Til den klassen har vi angitt skrifttype og skriftstørrelse. Dette er den stilen som gjelder for all brødtekst på hele nettstedet. Forandringer gjort her vil innvirke på all tekst på nettstedet. Ønsker man f.eks. å endre skriftstørrelsen åpner men helt enkelt fila stilark.css, forandrer font-size til ønsket størrelse, og man vil se at endringene trer i kraft.

Eksempel fra stilark.css :
a { font-family: Arial, Tahoma, Verdana, font-size: 12px; font-weight: bold; color: #CCCCCC; text-decoration: none}

Her har vi redefinert en HTML-tag. Dette er en stilregel som gjelder for alle a-tager (linker) som dette stilarket er knyttet opp mot. Som et eksempel kan det nevnes at egenskapen color har verdien #CCCCCC. En forandring av denne verdien vil føre til at fargen på alle linker forandres.

3.4.3 SLIK REDIGERER DU FONTENE TIL STILARKET

I *CSS-Styles* palletten (se figur 3.10) velges enten overskrift, bunntekst eller tekst.
Deretter trykker du ned knappen *Edit Style Sheet* som du finner nederst på *CSS-Styles* palletten.

Deretter får du opp dialogboksen *Edit Style Sheet.* Der velger du hvilket stilark som skal endres. Ved å trykke på knappen *Edit* får man mulighet til å endre fontene som er knyttet til stilarket.

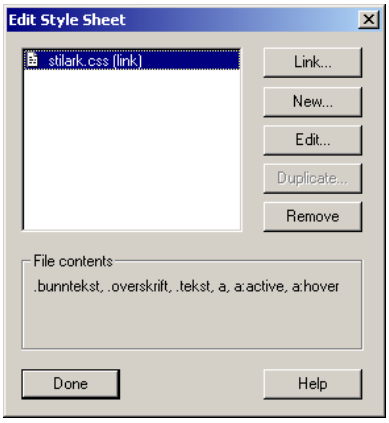

Figur 3.10 Edit Style Sheet palletten i Dreamweaver

Deretter velges hvilke fonter og størrelser som er knyttet til hvert område i teksten.
Her får du opp en liste over de aktuelle stilark typene som er knyttet til hver del i teksten. ”.bunntekst” er da fonttyper og størrelser knyttet til bunnteksten på websidene, ”.tekst” er fonttyper og størrelser knyttet til selve brødteksten osv. ”a”, ”a:active” og ”a:hover” er fonter og størrelser knytter til lenkene som er brukt på websidene.

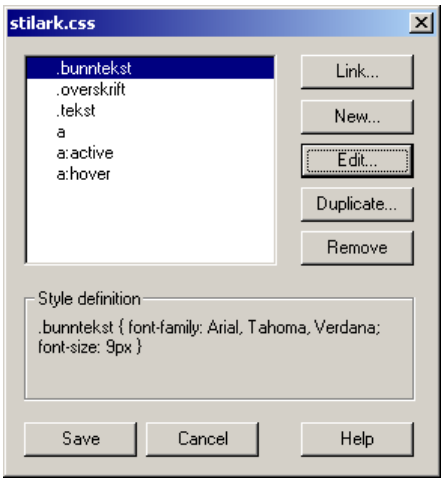

Figur 3.11 Edit Style Sheet palletten.

Ved å trykke på *Edit* knappen får man muligheten til å endre fonttyper og størrelser. Her velges da aktuell fonttype og størrelser. For å legge til dine endringer trykker du på knappen *Apply* i skjermbildet *Style Definition*.

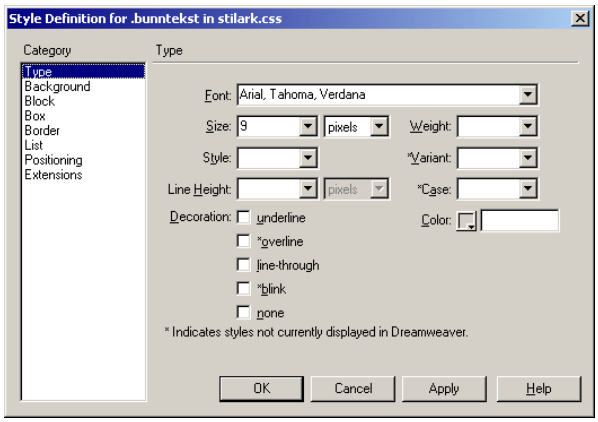

Figur 3.12 Style Definition

3.5 LAGE LENKER TIL WEBSIDEN

Figur 3.13 Innsetting av ”ordinære lenker”.

Marker teksten som skal utgjøre lenken. Dette gjør du ved å holde ned venstre museknapp samtidig som man drar musepekeren over teksten. Eller man kan holde ned "Shift" – knappen samtidig med at man bruker venstre/høyre piltast til å markere teksten med.

Etter at du har markert teksten, klikker du på mappeikonet. I dialogboksen som kommer opp velger du hvilken Webside lenken skal knyttes opp mot. Klikk deretter på "Select" knappen.

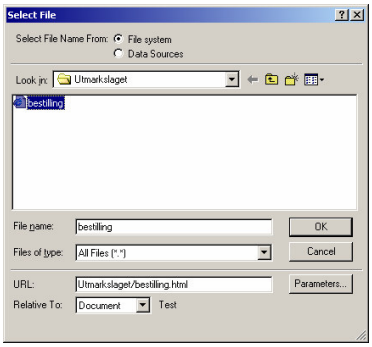

Figur 3.14 Valg av webside for link.

Skal lenken knyttes opp mot en bestemt adresse, skrives adressen direkte inn på følgende måte : http://www.nettmedia.com
Du vil nå se at lenken vil få en bestemt farge. I vårt tilfelle får lenken en grå farge. Dette fordi våre sider er knyttet til et stilark.

3.5.1 SLIK SETTER DU INN EN LINK VED Å BRUKE ADOBE IMAGEREADY 3.0

Det er viktig å ha klart for seg at når man skal designe websider ved hjelp av Adobe Photshop og Adobe ImageReady, bør man ha klart for seg hvilke verktøy og egenskaper som er i de to programmene. Generelt kan man si at:
Adobe Photoshop – Dette er programmet man benytter for å manipulere statiske bilder som man benytter på websiden.

Adobe ImageReady – Dette programmet har mange av de samme egenskapene som Adobe Photoshop men i tillegg har man muligheten til å skape dynamiske ved hjelp av ”rollover”-bilder og animasjoner.

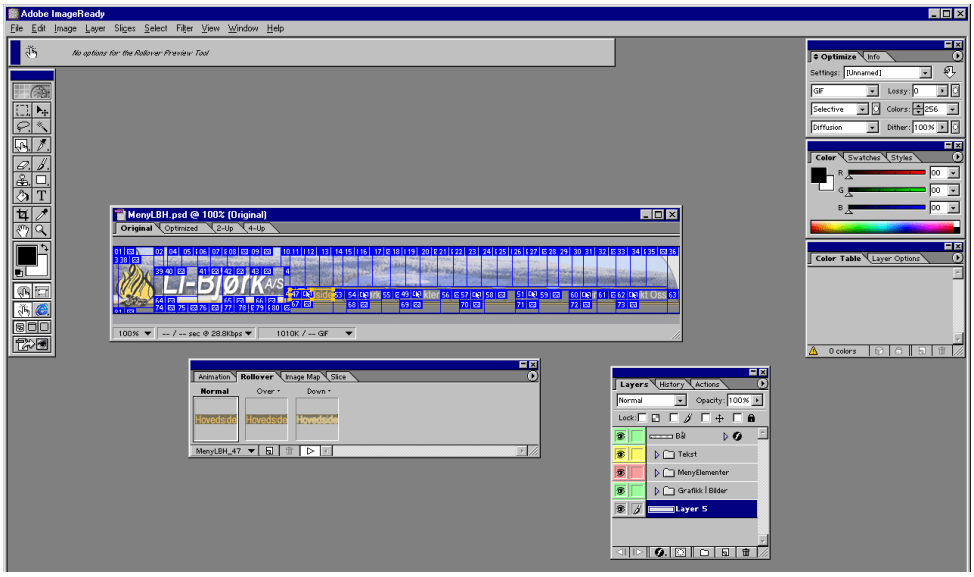

Figur 3.15 Viser oversiktsbilde i Adobe ImageReady 3.0

Åpne bildet som det skal legges til en link.

Dette gjør du ved å åpne programmet ImageReady.

Dersom du har åpnet bildet/grafikken i Photoshop, kan du overføre ved å trykke på ”Jump to ImageReady” på verktøykassen.

Trykk deretter på knappene ”Rollover Preview” ( ) og deretter på knappene ”Toggle Slices Visibility” ( ) og ”Toggle Image Maps Visibility” ( ).

Figur 3.16 Viser verktøykassen i Adobe ImageReady 3.0.

Trykk deretter på knappen ”Slice Tool” ( ) fra verktøykassen. Bruk dette verktøyet til å beskjære de delene av bildet som det skal knyttes en link til. Nå skal ditt bildet/grafikk se noe liknende ut som figuren under.

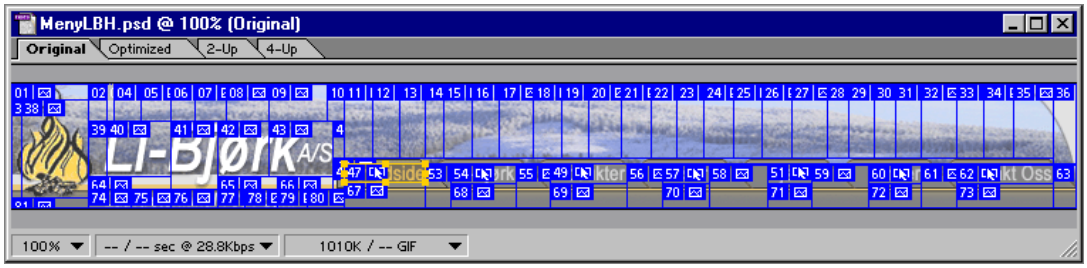

Figur 3.17 Viser beskjært detaljbilde av navigasjons meny med knappen *Hovedside* i aktivt modus.

Figuren viser bildet etter at bildet er beskjært. Her er det viktig å merke seg at menylinjen med tilhørende tekst er beskjært, hvor det beskjærte området / knappen *Hovedside* er aktiv.

Deretter velger du ulike ”rollover”-statuser. Dette er da de ulike statusene lenken vil etter hvert som musepekeren føres over lenken, holdes nede, klikkes og normal status.

Figuren nedenfor har tre slike ”statuser” – normal, over og down .
For å lage de ulike statusene på for lenkene, trykker du (⊡) på bunnen av palettvinduet. (Trykk ”window” fra menyen og velg deretter ”Show Rollover”, dersom dette palett-vinduet ikke vises).

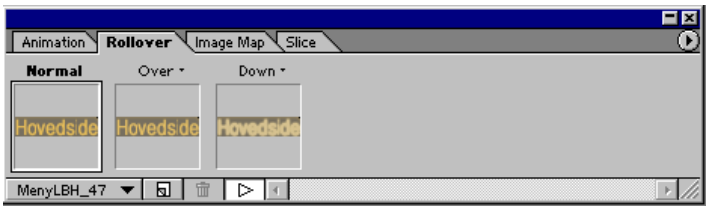

Figur 3.18 Viser palettvinduet i Adobe ImageReady 3.0 med statusen ”Normal” som aktiv

Definer et stilsett for rollover statusen på din link.

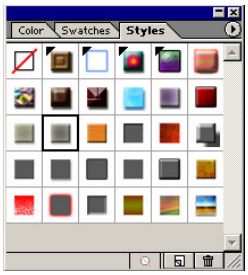

Her kan du velge et stilsett for de ulike statusene for musepekeren, normal, over ,down og klikk. Det er anbefales å benytte kun ett stilsett per link, for de ulike statusene som musepekeren befinner seg i. For å legge til en effekt på et lag (layer), må man stå på det valgte laget i *layer palletten*, se figur 3.19. Alle effektene som er lagt til hvert lag (layer) finnes man ved å trykke på *Add Layer Style* ( ) nederst på *layer palletten* (se figur 3.20).

Figur 3.19 Viser stilsett vinduet i Adobe ImageReady.

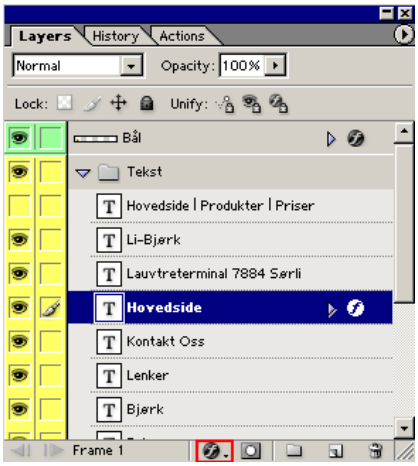

Knappen for *Add Layer Style* er her uthevet i rødt nederst på palletten.

Figur 3.20 Layer palletten med tekstlaget *Hovedside* laget som aktivt.

På arkfanene har vi lagt til følgende tekst effekter:

Status	Lag stil (Layer Style)	Farge
Normal		Grå: C9C9C9
Over	Color Overlay: Opacity – 90%	Gul: E5BC59
Trykt ned (Down)	Color Overlay: Opacity – 50% Outer Glow: Opacity – 75% Size: 2	Gul: E5BC59

Figur 3.21 Arkfaner

Sett inn adresse for den beskjærte delen av bildet / grafikken. Dette gjør du ved å velge fanen ”Slice” på palettvinduet.

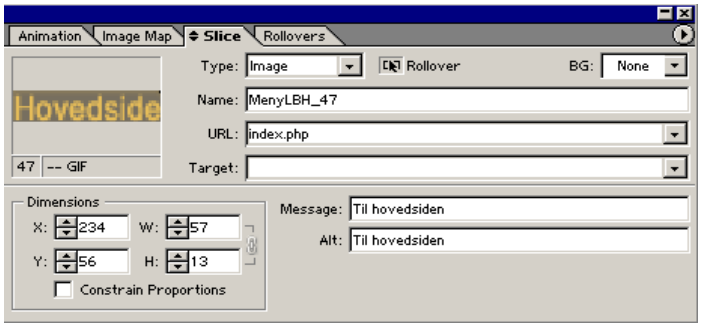

Figur 3.22 Viser rollover palletten i Adobe ImageReady 3.0.

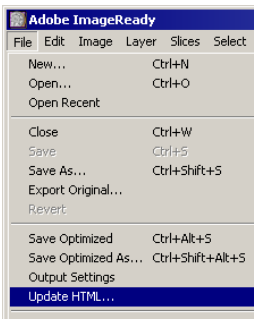

URL’en skrives inn med syntaksformen i nedtrekkslista ”URL:” :

- for ”direkte adressering” – *http://www.nettmedia.com*
- for ”indirekte adressering” til en Webside – *index.html*

Figur 3.23 Viser File menyen i Adobe ImageReady 3.0.

Publisere som Webside

Velg ”Update HTML” fra filmenyen i ImageReady.
I dialogboksen som kommer opp velger du navnet på hvilken webside du skal oppdatere. Her er det viktig å være klar over at websiden må være opprettet.

For at dette skal gå, er det viktig at bildet /grafikken er lagret for web i Adobe Photoshop. (Dette gjør du ved velge *File -> Save for web*). NB! Her er det viktig å være klar over at for hver oppdatering du foretar deg, overskrives alt. Dette innebærer at alt av tekst som du har skrevet inn vil bli slettet.

3.6 FUNKSJONALITET

Nettstedet inneholder en del script som er med på å øke nettstedets funksjonalitet. Det er benyttet to ulike former for scriptspråk på nettstedet. Den ene typen er PHP, mens den andre er Java-script. Noen av scriptene er utviklet av oss fra grunnen av, mens andre ferdiglagede script har vi modifisert for å tilpasse til nettstedet. Nedenfor følger en gjennomgang av den script-teknologien, og de ulike scriptene som finnes på nettstedet.

3.6.1 HVA ER PHP ?

PHP er et programmeringsspråk for å bygge dynamiske, interaktive websider. I teknisk terminologi er PHP et *kryssplattform*, *HTML-embedded*, *tjenerside web scripting språk*.

- Kryssplattform
  Du kan kjøre det meste av PHP kode, uten å gjøre endringer, på pc-er med ulike operativ system.
- HTML-embedded
  PHP kode lagres i filer som inneholder en blanding av PHP instruksjoner og HTML kode.
- Tjenerside
  De PHP programmene vi lager kjøres på en web tjener (i motsetning til f. eks javascript som kjøres på klientsiden).
- Et web scripting språk
  PHP programmene kjøres via en nettleser. Vi aksesserer web tjeneren hvor PHP programmene ligger, de utføres på web tjeneren og resultatet sendes tilbake til nettleseren.

3.6.2 FORMEN PÅ ET PHP PROGRAM.

```
<HTML>
<BODY>
<?php
```

```
 echo "Hallo verden, dette er mitt første PHP script";
 ?>
</BODY>
</HTML>
```

Forklaring:

Den delen av koden som er skrevet med fet tekst er selve PHP scriptet. Et PHP script starter alltid med <*?php* og avsluttes med *?*>. Alt mellom disse to tagene er altså et PHP script.

Echo er en PHP kommando som tar hva som helst av verdier og viser det frem på websiden. Teksten er omsluttet med utropstegn(" ") for at den skal vises frem nøyaktig slik den er skrevet.

PHP krever at alle linjer med kode skal avsluttes med et semikolon (;) for å markere hvor den enkelte linje ender.

3.7 PHP-SCRIPT SOM BENYTTES PÅ NETTSTEDET

3.7.1 ZOOM WEBSITE SEARCH ENGINE

Nettstedet inneholder en søke-funksjon utviklet av WrenSoft, som gjør at brukerne kan søke etter informasjon på nettstedet. Scriptet er noe modifisert av oss, slik at det er tilpasset vår bruk. Scriptet fungerer slik at brukeren skriver inn et søkeord i søkefeltet, som er plassert i venstre marg på alle nettsidene, og trykker deretter på knappen "Søk". Brukeren vil så få opp en side (sokres.htm) som presenterer resultatet fra søket.

En komplett brukermanual for søke-funksjonen finnes i vedlegg 1. Her er det detaljert beskrevet hvordan man legger til en søke-funksjon til en side, hvordan man indekserer nettstedet, etc.

3.7.2 SEND BESTILLING

Funksjonen send_bestilling er utviklet av oss i prosjektgruppa. Dette er et PHP-script som sender opplysningene fra nettsiden bestilling.htm, til en spesifisert e-post adresse.

Slik fungerer funksjonen send_bestilling :

1. Brukeren fyller ut de produkter man ønsker å bestille, og kontaktopplysninger i bestillingsskjemaet (bestilling.htm).
2. Når brukeren trykker på knappen ”Send bestilling” blir dataene overført til scriptet ”send_bestilling.php”.
3. Scriptet foretar en validering av dataene for å kontrollere at de obligatoriske feltene er fylt ut.
4. Hvis brukeren har unnlatt å fylle ut et eller flere obligatoriske felt, vil det komme opp en feilmelding. Her vil det bli spesifisert hvilke(t) felt som ikke er utfylt. Brukeren kan da ved å trykke på knappen ”Gå tilbake”, returnere til bestillingsskjemaet og fylle ut de manglende opplysningene.
5. Når så alle opplysningene er fylt ut, blir de send til en e-post adresse spesifisert av Li-Bjørk A/S. Det vil da stå ”Bestilling” i emne-feltet til e-posten.
6. Hvis brukere har oppgitt en e-post adresse, vil det bli send ut en bekreftelse på at det er foretatt en bestilling til brukeren.
7. Brukeren vil til sist få opp en melding hvor det blir bekreftet at bestillingen er sendt.

Kildekoden til scriptet, med forklarende kommentarer, finnes i vedlegg 2.

3.7.3 SEND MAIL

Funksjonen send_mail er utviklet av oss i prosjektgruppa. Funksjonen tar den informasjonen som brukeren fyller ut på kontaktsida (kontakt.htm), og sender den til en oppgitt e-post adresse.

Slik fungerer funksjonen send_mail :

1. Brukeren fyller ut tilbakemeldingsfeltet og kontaktopplysningene på kontaktsiden (kontakt.htm)
2. Når brukeren trykker på knappen ”Send tilbakemelding” blir dataene overført til scriptet ”send_mail.php”.
3. Scriptet foretar en validering av dataene for å kontrollere at de obligatoriske feltene er fylt ut.
4. Hvis brukeren har unnlatt å fylle ut et eller flere obligatoriske felt, vil det komme opp en feilmelding. Her vil det bli spesifisert hvilke(t) felt som ikke er utfylt. Brukeren kan

da ved å trykke på knappen ”Gå tilbake”, returnere til bestillingsskjemaet og fylle ut de manglende opplysningene.

5. Når så alle opplysningene er fylt ut, blir de send til en e-post adresse spesifisert av Li-Bjørk A/S. Det vil da stå ”Tilbakemelding” i emne-feltet til e-posten.
6. Brukeren vil så få opp en bekreftelsesside (kontakt2.htm), på at tilbakemeldingen til Li-Bjørk er sendt.

Kildekoden til scriptet, med forklarende kommentarer, finnes i vedlegg 3.

3.7.4 PHPWEBED

PhpWebEd er en funksjon som gjør at man kan redigere nettstedets innhold, på utvalgte områder, gjennom nettleseren. Dette er ikke et system som er godt egnet når det skal foretas større endringer på nettstedet. Det anbefales at man da heller åpner sidene for redigering i en html-editor (f.eks. Dreamweaver som er brukt i utviklingen av dette nettstedet). Funksjonen er derimot godt egnet til å foreta mindre oppdateringer/forandringer på nettstedet.

Det man trenger for å benytte seg av denne funksjonen er en nettleser som støtter Java-script og cookies. Funksjonen er lagt til to områder på nettstedet. På hovedsiden kan man benytte funksjonen til å redigere nyhetsområdet av siden. Funksjonen er også lagt til siden ”priser”. Grunnen til at funksjonen er lagt til disse to områdene er at dette er informasjon som vil endres ofte. Det er ikke noe i veien for at man ved en senere anledning kan utvide denne funksjonen til å gjelde for også andre områder av nettstedet. En veiledning til hvordan dette gjøres finnes i vedlegg 4.

Hvordan bruke phpWebEd til å foreta oppdateringer av innhold :

Denne veiledningen beskriver i detalj hvordan man foretar oppdateringer ved bruk av phpWebEd.

1. **Klikk på linken ”Admin” som finnes i venstre marg på hovedsiden.**

Boksen ”Innlogging” kommer opp.

Figur 3.24 Innlogging phpWebEd

2. **Tast inn oppgitt brukernavn og passord og trykk på knappen ”Login”.**

   På avkryssingsfeltet ”Editor Type” skal knappen for Javascript være markert.

3. **Såfremt riktig passord og brukernavn ble oppgitt, vil nettstedet hovedside åpne seg.**

   På de områdene som er klargjort for redigering vil det nå befinne seg et symbol utformet som en penn.

   (dette symbolet vil vises i underkant på de områdene som kan redigeres)

4. **Naviger, ved å benytte menyen på vanlig måte, frem til det området som ønskes redigert.**
5. **Trykk på symbolet som befinner seg i underkant av det området du ønsker å redigere.**

   Det vil åpne seg en enkel teksteditor som kan benyttes til å rediger det ønskede området. Teksteditoren fungerer slik at man kan skrive inn både ren tekst og html-kode.

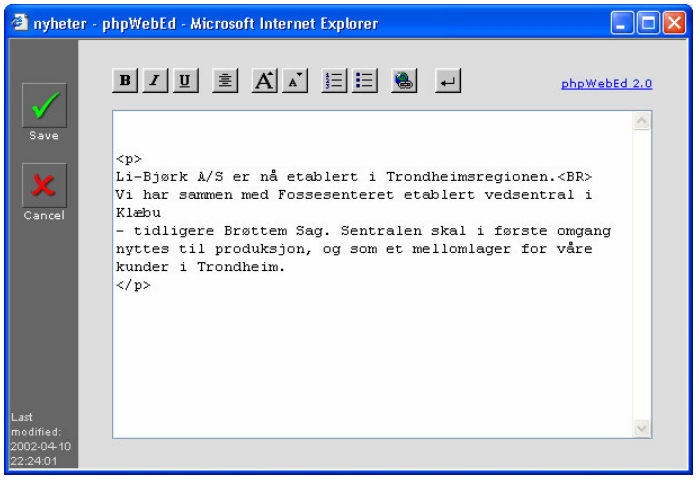

Figur 3.25 Teksteditor

Figur 3.25 viser hvordan skjermbildet vil se ut når man ønsker å redigere nyhets-området på hovedsiden. Man kan her legge til en nyhet under eller over den eksisterende. Man kan også selvsagt slette det som allerede står der, før man legger til en nyhet.

6. **Trykk på "Save" for å avslutte med å lagre endringene, eller "Cancel" for å avslutte uten å lagre endringene.**

   Teksteditoren vil nå lukke seg. Man er fortsatt innlogget, så nå kan man eventuelt gå til et annet redigerbart område. Utloggingen skjer automatisk når man lukker nettleseren.

3.8 JAVASCRIPT

Javascript er et scriptspråk laget for at webutviklere skal kunne legge til tilleggsfunksjonalitet til sine websider. Javascript er et klient-side scriptspråk. Det betyr at det kjøres på klienten, altså i nettleseren til brukeren. Javascript er HTML-embedded. Det betyr at koden kan være skrevet i filer som inneholder en blanding av HTML og javascript-kode.

3.9 FORMEN PÅ ET JAVASCRIPT

<HTML>

```
<BODY>
<SCRIPT LANGUAGE=”javascript”>
document.writeln(
”Et eksempel på utskrift av en tekststreng”);
</SCRIPT>
</BODY>
</HTML>
```

Forklaring:
Den delen av koden som er skrevet med fet tekst er selve javascriptet. Dette eksemplet skriver ut en tekststreng til skjermen.

3.10 JAVASCRIPT SOM BENYTTES PÅ NETTSTEDET

3.10.1 DAG & DATO

På alle sidene på nettstedet vises ukedag og dato i venstre marg. Dette scriptet vises på følgende form : Fredag, 3 Mai – 2002. Kildekoden til dette scriptet finnes i vedlegg 5. Skrifttype, farge, etc. kan forandres med noen små forandringer i kildekoden.

3.10.2 LUKK VINDU

Nettstedet inneholder en del såkalte pop-ups, dvs. små vinduer som åpner seg når man trykker på en link. Alle disse vinduene er utstyrt med en link som lukker vinduet når man trykker på den.

Kildekoden som lukker et vindu har følgende form :

```
<a href="#" onClick=self.close()>Lukk</a>
```

4 SIKKERHET

Det er ikke lagt inn noen adgangsbegrensninger på de underliggende websidene, foruten på sidene index.php og priser.php. På disse sidene har en mulighet til å oppdatere direkte på nettsidene. For å kunne gjøre dette må en logge seg inn via ”admin” som er lokalisert på hovedsiden.

Det finnes ingen ”logg ut” funksjon, selv om dette er ønskelig. Det vil si at når en først har logget seg inn, vil en være pålogget helt til en avslutter nettleseren. Selv om dette ikke er noen stor ”brist”, vil man helt klart være mest tjent med å kunne logge seg ut etter at man er ferdig med oppdateringene.

De to scriptene ”Bestilling” og ”Kontakt oss”, inneholder kontroller på at alle nødvendige felter er utfylt. Dersom ikke alle felt er fylt ut, vil man ikke få sendt forespørselen sin. Disse kontrollene er en ekstra sikkerhet slik at en skal unngå useriøse henvendelser. Spesielt i forbindelse med bestillinger er dette avgjørende.

Serverleverandør som er AasterundWeb, tar ukentlige backup av området til Libjork.no. Disse blir oppbevart av Aasterud over en periode på en uke.
I tillegg vil det ligge en backup lokalt på maskinen hos systemansvarlig / oppdragsgiver. Det kan også være hensiktsmessig å ha en backup på eventuelt CD, tape eller ZIP.

5 TEKNISKE FORHOLD

For å kunne få tilgang til nettstedet må man ha tilgang til Internett. Deretter må man ha en nettleser installert på maskinen man vil bruke. Vi har laget nettstedet slik at det fungerer uten problemer ved bruk av Microsoft Explorer, Netscape Communicator og Opera Internet Browser. Dette er de mest brukte nettleserne på markedet. Vi har også under utviklingen tatt hensyn til at ikke alle brukerne, har den nyeste versjonen av disse programmene. Nettstedet er derfor blitt testet i gamle og nye versjoner av disse nettleserne.

Nettstedet er litt tregt å laste ned ved første gangs nedlastning. Men med litt tålmodighet går det fint med modem, men ISDN eller bedre tilkobling er å foretrekke. Alle maskiner med Pentium prosessor eller bedre skulle klare å lese nettstedet uten noen problemer.

Nettstedet er laget for en oppløsning på 1280x1024, og denne oppløsningen er anbefalt. Nettstedet fungerer også med andre skjermoppløsninger, men en oppløsning mindre enn 80x600 er ikke å anbefale. Det ser vi ikke som et problem da de aller fleste datamaskiner som finnes i dag, ikke kjører med mindre enn 800x600. Med oppløsninger mindre enn 1280x1024, blir det scrolling i høyden.

Nettstedet ligger på en server til Aasterud.com. De ulike php-scriptene vi har på nettstedet er avhengige av at serveren støtter disse.

Ved oppdatering av nettstedet anbefales det bruk av Macromedia Dreamweaver, men det er ikke en nødvendighet. Ved lettere oppdatering har vi script som håndterer dette.

6 STANDARDER

Her vil det bli gitt en oversikt over de standarder som er benyttet. Det som vil bli presentert er hva som inngår i de ulike stilarkene. I tillegg vil det beskrives hvordan websidene er oppbygd med tanke på heading og menystruktur.

6.1 STILARK

Standarder som er definert i stilark.css:

Klasse	Skrifttype	Skriftstørrelse	Skriftstil	Farge	Tekst dekorasjon
.bunntekst	Arial, Tahoma, Verdana	9 px			None
.menytekst	Arial, Tahoma, Verdana	12 px	Bold	#CCCCCC	None
.overskrift	Arial, Tahoma, Verdana	16 px	Bold		None
.tekst	Arial, Tahoma, Verdana	14 px			None
a	Arial, Tahoma, Verdana	12 px	Bold	#CCCCCC	None
a:active	Arial, Tahoma, Verdana	12 px	Bold	#E5BC59	None
a:hover	Arial, Tahoma, Verdana	12 px	Bold	#E5BC49	Underline

Standarder som er benyttet i stilark1.css:

Klasse	Skrifttype	Skriftstørrelse	Skriftstil	Farge	Tekst dekorasjon
.bunntekst	Arial, Tahoma, Verdana	9 px			None
.menytekst	Arial, Tahoma, Verdana	12 px	Bold	#CCCCCC	None
.overskrift	Arial, Tahoma, Verdana	16 px	Bold		None
.tekst	Arial, Tahoma, Verdana	14 px			None
a	Arial, Tahoma, Verdana	12 px	Bold	#CCCCCC	None
a:active	Arial, Tahoma, Verdana	12 px	Bold	#E5BC59	None
a:hover	Arial, Tahoma, Verdana	12 px	Bold	#E5BC49	Underline
a:visited	Arial, Tahoma, Verdana	14 px			

6.2 WEBSIDER

Nedenfor beskrives websidene, ved hjelp av "screenshots", hvordan sidene er oppbygd med tanke på heading og menystruktur.

Index, Li-Bjørk, Priser, Lenker og Kontakt Oss sidene, er oppbygd med heading som vist i figuren under.

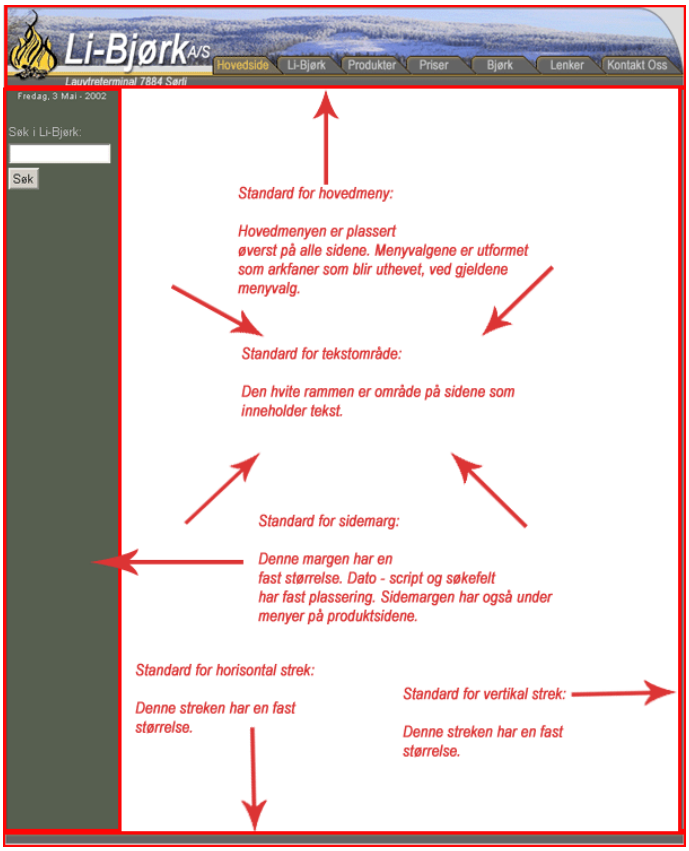

Figur 6.1 Viser standarder for sidene Index, Li-Bjørk, Priser, Lenker og Kontakt Oss

Alle sidene som ligger under ”produkt-tab’en” har en heading og menystruktur som vist i figuren under.

Figur 6.2 Viser standarderoppsett for produktsidene.

De sidene som ligger under linken ”Lauvtreets muligheter”, har en heading og menystruktur som er vist på figuren under.

Figur 6.3 Viser standardoppsett for sidene under ”Lauvtreets muligheter”

6.3 MAPPESTRUKTUR

Figuren under beskriver hvordan mappestrukturen er bygd opp, og hvordan disse ligger på server. Tabellen gir en nærmere beskrivelse av hva som inngår i de ulike mappene.

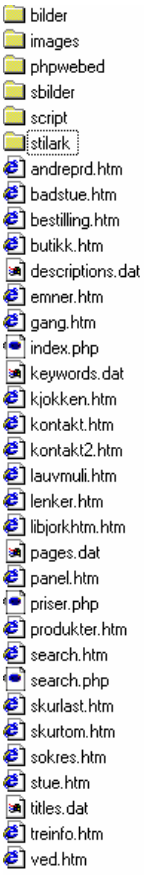

Mappen:	
”bilder”:	inneholder bildene som er benyttet på i ”pop-up” vinduene under sidene ”Lauvtreets muligheter”.
”images”:	inneholder alle bildene som er brukt i menyen på sidene.
”phpwebed”:	her ligger html-filer som blir hentet opp når det blir gjort oppdateringer direkte på nett.
”sbilder”:	inneholder alle ”pop-up” vinduene.
”script”:	inneholder alle scripta på nettstedet.
”stilark”:	inneholder alle stilarkene som er benyttet på nettstedet.

Figur 6.4 Oversikt over hva de ulike mappene inneholder

Figur 6.5 Viser fysisk mappestruktur

7 RUTINER FOR FORVALTNING AV NETTSTEDET

7.1 SIKKERHETSKOPIERINGSRUTINER

Som en del av avtalen med serverleverandør (aasterud.com), blir det foretatt regelmessige sikkerhetskopieringer av nettstedet. Dette er noe serverleverandør står for, slik at system-ansvarlig hos Li-Bjørk trenger ikke å tenke på dette.

Det er likevel en god idé å oppbevere en versjon av nettstedet lokalt. En full versjon av nettstedet slik det så ut når dette prosjektarbeidet ble avsluttet (08.05.02), ligger vedlagt denne rapporten.

7.2 RUTINER FOR OPPDATERING AV NETTSTEDET

For at den informasjonen som finnes på nettstedet til en hver tid skal være korrekt, er det viktig at det foretas jevnlige oppdateringer av nettstedet. Nyheter og priser er den informasjonen som vi vurderer vil forandre seg ofte. Nettstedet inneholder derfor en funksjon som lar systemansvarlig oppdatere disse områdene kun gjennom å benytte en nettleser (denne funksjonen er nærmere beskrevet i kapittel 3). For å oppdatere annen informasjon på nettstedet må det benyttes en HTML-editor. Vi anbefaler at det til dette benyttes Macromedia Dreamweaver, som ble brukt i utviklingen av dette nettstedet.

8 VEDLEGG

1. Zoom Website Search Engine (brukermanual)
2. Send bestilling (php-script)
3. Send mail (php-script)
4. PhpWebEd (forklaringer)
5. Dag og dato (javascript)